კვირა, 20 აპრილი 1930 წ. № 15 ფასი 10 კაპ.

ტარტაროზი

მუშათა კლასის აღდგომა კაპიტალისტურ ქვეყნებში

ახლო მომავალში

„აღსდეგ მშიერნო, დაჩაგრულნო,
მონებო მთელი ქვეყნისა!“

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტყუილს მოკლე ფეხები აბია

რავარც ბაბუაჩემი, მედავითნე საბია ესესძე არ ამდგარა მკვდრეთით, ისე იესო ოისებისძე, თუ გაბრიელისძე ქრისტე არ ამდგარა და არც ადგება. თვარა რომ ადგებოდეს რამდენიმე წუთით მაინც, მოგეცათ ლხენა, ისეთ შეკითხვებს დაუსვამდი წინ, მისი მცნებების წინააღმდეგობათა შესახებ, რომ სირცხვილით, — თუ კი მას ერთი ნატამალი სინდისი და ნამუსი შერჩენია, — ხელახლა გაუსკდებოდა მიწა და ჩაინთქოდა შიგ!...

კარგი ბიჭი იქნებოდა და აბა იმართლებდა თავს ისეთი ერთი მეორეს საწინააღმდეგო აზრების გამოთქმისთვის, როგორიც ტროცკისაც კი არ დამართია მისი რევოლიუციონური და შემდეგ კონტრ - რევოლიუციონური ლიტერატურული შემოქმედების დროს!...

მაგალითისთვის გადავფურცლოთ ოთხთა მოციქულთა სახარებანი, რომლებშიაც არიან აღბეჭდილი იესო ქრისტეს ყველა მცნებანი.

ავიღოთ, თუნდა, აი ასეთი: **„ნეტარ იყუნენ მშვიდობის მყოფელნი, რამეთუ იგინი ძედ ღმრთისად იწოდნენ“.** (სახარება მათესი, თავი 5, 9).

პირველი საფეხურის პოლიტ-კურსების მოწაფეც ცხადათ დაინახავს ამაში ქრისტეს ანტიმილიტარისტულ მისწრაფებას.

მაგრამ იგივე მოწაფე სახტათ დარჩება, თუ ცოტა ქვემოთ ჩაყვება იმავე მოციქულის სახარებას, სადაც შეხვდება სულ საწინააღმდეგო, ნამდვილი მილიტარისტული აზრი იმავე ქრისტესი:

„ნუ ჰგონებთ, ვითარმედ მოვედ მე მიფენად მშვიდობისა ქვეყანასა ზედა. არა მოვედ მიფენად მშვიდობისა, არამედ მახვილისა“. (სახ. მათესი, თ. 10, 34).

არც ერთ იმპერიალისტურ სახელმწიფოს სამხედრო მინისტრს არ გამოუთქვამს საქვეყნოთ, აშკარათ ასეთი მილიტარისტული შეხედულება. თუმცა გულში ყველა მათგანი ამნაირადვე ფიქრობენ, მარა ეს, რომ ქრისტესავით აშკარათ გამოთქვან, — ოცდა ოთხ საათში დაჰკარგავენ სამხედრო მინისტრის პორთფელს და თანამდებობას!...

„ტყუილს მოკლე ფეხები აბიაო“, — ამბობს ხალხური ანდაზა. გავყვეთ ჩვენ ქრისტეს, მისი მოციქულების და მორწმუნეების ტყუილებს, თუნდა, კარებამდი! შორს წასვლა არ დაგვჭირდება, რადგან მოკლე ფეხების გამო, ის ვერსად გაგვექცევა!

ავიღოთ, თუნდა, ასეთი, ნაწილობრივათ ბალშევიკური, მცნება:

„ვერვის ხელმწიფების ორთა უფალთა მონებად. ანუ ერთი იგი მოიძულოს, და სხვა იგი შეიყვაროს. ანუ ერთისა მის თავს იდუას და ერთი იგი შეურაცხ-ჰყოს“. (სახ. მათესი, თ. 6, 24).

და შემდეგ კი ნამდვილი მენშევიკური ორ სკამ შუა ჯდომა:

„მიეცით კეისრისა კეისარსა და ღმრთისა ღმერთსა“. (სახ. მათესი, თ. 22, 21).

ალბათ ამიტომ მოხდა, რომ გერმანელმა მენშევიკებმა ყველაფერი უკლებლივ დაუბრუნეს ყოფილ იმპერატორ ვილგელმს, გარდა ტახტისა (ეს ღა აკლდათ, რაღა!), და რომის პაპასაც გულმოდგინეთ ეხმარებიან საბჭოთა ქვეყნის და ბალშევიკების წინააღმდეგ!...

ანუ აი, ასეთი მლიქვნელობა:

„მე გეტყვი თქვენ: ისხენით თავისა თქუენისა მეგობარნი მამონასა მისგან სიცრუისა, რათა რაჟამს მოაკლდეთ თქუენ ამიერ, შეგიწყნარნენ თქუენ“. (სახ. ლუკასი, თ. 16, 9).

ამ მცნების შედეგია, ალბათ, რომ მენშევიკებს სურთ შეიძინონ მეგობრები ყველა კლასების წრეებში, რათა გაჭირვების დროს რომელიმე მათგანს შეაფარონ თავი!...

ავიღოთ კიდევ ქრისტეს ასეთი დარიგება:

„გიყუარდეთ მტერნი თქუენი და კეთილსა უყოფდით მოძულეთა თქუენთა, და აკურთხევდით მწყევართა თქუენთა და ილოცევდით მათთვის“. (სახ. ლუკასი. თავი 6, 28).

თავისთვის კი აი რას ამბობს: **„რომელმან აღიაროს ჩემდამო წინაშე კაცთა, მეც აღვიარო იგი წინაშე მამისა ჩემისა ზეცათასა. და რომელმან უარმყოს მე წინაშე კაცთა, უარვყო იგი მეცა წინაშე მამისა ჩემისა ზეცათასა“.** (სახ. მათესი, თავი 10, 33).

ანა და აი, კიდევ ასეთი რჩევა-დარიგება სხვებისთვის:

„მე გეტყვი თქვენ: არა წინა აღდგომად ბოროტისა, არამედ რომელმან ჰგცეს შენ ყურიმალსა შენსა მარჯუენესა, მიუპყარ მას ერთ კერძოცა“. (სახ. მათესი, თავი 5, 39).

თითონ კი ასე სასტიკათ ეჭადის ყველას:

„რამეთუ მოავლინეს ძემან კაცისამან ანგელოსნი თავისნი და შეჰკრიბნენ სუფევისაგან მისისა. ყოველნი საცთურნი და მოქმედნი უსჯულოებისანი და შესხხინენ იგინი სახმილსა მას ცეცხლისასა. მუნ იყოს ტირილი და ღრჭენა კბილთა“. (სახ. მათესი, თავი 13, 41).

ქრისტეს მოციქულები და მიმდევრები არც ისე სულელები და გულუბრყვილონი იყვნენ, რომ დაეჯერებიათ მისი პირველი რჩევისთვის და ლაწან გადებულ ერთ ყბასთან — მეორეც მიეშვირათ გამრტყმელისათვის.

სამაგიეროთ მეორე მის დარიგებას, თუმცა ეს სრულებით არ ეხებათ მათ, მაინც ერთს ულოვნათ იზიარებენ ყველა ქრისტეს მიმდევრები და მორწმუნენი. ამიტომაც ნანადირევ იხვივით იყვნენ შეხრაკული ცეცხლზე პაპისა და მისი ინკვიზატორების მიერ გამოჩენილი მეცნიერები: ჯორდანო ბრუნო, ივანე ჰუსი და სხვები, რომლებიც არ იზიარებდენ მათ თვალთმაქცობას.

ბევრ ბოდვათა შორის არის ქრისტეს მცნებებში გატარებული აგრეთვე ფხიზელი აზრიც! აი, თუნდა, ასეთი:

„ყოველმან ხემან, რომელმან არა ჰყოს ნაყოფი კეთილი, მოეკვეთოს და ცეცხლსა დაედუას“. (სახ. მათესი, თავი 7, 19).

კარგს იქმოდენ ქრისტეს მორწმუნენი გლეხკაცობიდან, რომ ამ ძვირფას აზრს განახორციელებდენ ცხოვრებაში სავსებით, — არც ერთი ულარგებლო ხე არ დარჩებოდეს მოუჭრელი და მის მაგიერ ძვირფასი ხილეულობა დარგული, — ამაზე უკეთესი რაღა იქნებოდა!

და თუ კიდევ უფრო გააღრმავებდენ ამ აზრს და გადაიტანდენ ზოგ ორფეხა ადამიანის მსგავს ცხოველებზე, — ეს ხომ კიდევ უკეთესი იქნებოდა!

ბევრ მუქთახორებს, ხუცებს, ბერ-მოლაზნებს, ჩარჩ-ვაჭრებს, ყოყოჩა თავად-აზნაურებს, რომლებიც კიდევ საკმაოთ ჭაჭანობენ ამ ქვეყნათ, — ჩქარა მოეღებოდათ ბოლო.

ქრისტესაც მათი ბედი არ ასცდებოდა, — ცხადზე უცხადესია!...

ს. თ—ია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„მფრინავი“ აგიტპროპი

ტარტაროზი სავსეა ენტუზიაზმით. მისი აღტაცება უსაზღვროა: სახე უბრწყინავს და თვალებიდან ნაკვერჩხლებს აფრქვევს, როცა ანტირელიგიური კამპანია იწყება.

უნდა ითქვას, რომ ტარტაროზი ზოგჯერ თავს ვერ იჭერს და ანტირელიგიურ „გამოსვლებში“ აჭარბებს კიდეც.

ყოფილა შემთხვევა, როცა მან რომის პაპას და მის დამქაშებს „ცხვირიდან სისხლი ადინა“.

რელიგიის წინააღმდეგ ასეთი საშუალებით ბრძოლა ჩვენს ხაზს ეწინააღმდეგება. რამდენჯერ გვირჩევია მისთვის, გვითხოვია კიდეც, რომ გრძნობას არ აყოლოდა და ბრძოლა სტრატეგიულად გვეწარმოებია, მაგრამ ის ზოგიერთ შემთხვევებში ჩვენ რჩევას ვერ ასრულებდა, მიუხედავად იმისა, რომ ისიც პრინციპიალურად რელიგიის წინააღმდეგ ბრძოლაში კულტურული საშუალების მომხრეა.

— აბა, ბიჭებო, ჩვენებურად დავსცხოთ რელიგიას. ხომ იცით, მანამ არ მოვისვენებ, სანამ რელიგია დედამიწის ზურგიდან არ ამოიფხვრება! გაისმა მისი ხმა რედაქციაში შემოსვლისთანავე.

ჩვენ ვერ გავიგეთ, თუ რას გულისხმობდა ტარტაროზი „ჩვენებურად დაცხებაში“.

თუ იმას, რომ ჟურნალის ეს ნომერი მეხივით უნდა გავარდნილიყო და მორწმუნეთათვის თავზარდამცემი ყოფილიყო, — მაშინ, ჰო, ჩვენ შეგვეძლო დამშვიდებით გაგვეგრძელებინა სარედაქციო მუშაობა, რადგან დარწმუნებული ვიყავით, რომ ჟურნალის ეს ნომერი ტარტაროზის მიერ მოწონებული იქნებოდა, მაგრამ თუ ის გულისხმობდა რელიგიის წინააღმდეგ ისეთი საშუალებების მიმართვას, როგორც იყო სამრეკლოებიდან ზარების ჩამოხსნა, და სხვა (ერთ ღამეს მან ორმოცდაათ ეკლესიას ჩამოხსნა ზარები და თავის ზურგით მოიტანა ქარხანაში გადასადნობლად). მაშინ ჩვენ ასეთ „დაცხებას“ ხაზის გამრუდებად მივიჩნევდით და შეიძლება ტარტაროზის მოქმედება ჩვენს „საწარმოო თათბირზე“ დაგვესვა.

ტარტაროზი ალბათ მიგვიხვდა ამას და ყურში ჩამჩურჩულა:

— ამხანაგო ყუმბარა, წამოდი, რედაქციისათვის ბინა მოვძებნოთ. ხომ იცი რა მდგომარეობაში ვართ.

მე სიხარულისაგან ტაშიც დავიწყე.

— ამხანაგებო! მივმართე თანამშრომლებს, ტარტაროზს გადაუწყვეტია რედაქციისათვის ახალი ბინის შოვა.

თანამშრომლებმა ტაში შემოკრეს.

მე და ტარტაროზი რუსთაველის პროსპექტზე გამოვედით. ამ დროს ს. თ-ია დავინახეთ, ჩვენსკენ მოდიოდა.

— სად? გვკითხა მან.

მე მინდოდა მეპასუხა მისთვის, მაგრამ ტარტაროზმა დამასწრო.

— ეკლესიებში უნდა შევიხედოთ, ვნახოთ რა ამბებია, შენც უნდა წამოხვიდე. უთხრა მან და ს. თ—იას კლავში ხელი ჩასჭიდა.

— როგორ? აკი ჩვენ... წამოვიძახე, მაგრამ ისევ გავჩუმდი. ვამჯობინე „ჩათრევას ჩაყოლა“.

ეკლესიაში რომ შევედით მორწმუნენი „თავისიანებათ“ გვღებულობდენ.

— გესმით? მოგვმართა ტარტაროზმა, როცა ეკლესიაში შევედით.

— მესმის, მღვდელი მამაოჩვენოს კითხულობს — ვსთქვი მე.

— მაშ, შენ სმენა დაგკარგვია! — მითხრა ტარტაროზმა.

მე და სილვამ ყურები დავცქვიტეთ.

მღვდელი „ღაღადებდა“:

„მამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა შინა,

ისმინე ვედრება ჩვენი და დაამხე წყობილება საბჭოსი!

ტარტაროზს ბრაზი მოდიოდა, მაგრამ თავს იჭერდა.

— ეხლა ხომ გესმით?

— გვესმის! უპასუხეთ ჩვენ.

იცით, რა ვქნათ,—სთქვა მან,—საჭიროა მლოცველთ აუხსნათ, დავარწმუნოთ იმაში, რომ მღვდლები ატყუილებენ მათ.

რამდენიმე წუთის შემდეგ მლოცველებთ შორის აგიტაციას ვეწეოდით.

— გვატყუილებენ. ძირს მღვდლები! გაისმა მლოცველთა შორის და ეკლესია დაცარიელდა.

ჩვენ შემოვიარეთ ტფილისის ყველა ეკლესიები. ყველგან ერთი და იგივე გვესმოდა: წყევა საბჭოთა წყობილების.

ჩვენ წარმოვადგენდით მფრინავ აგიტპროპს. ეკლესიები მლოცველებისაგან ცარიელდებოდა.

ყუმბარა.

ანტისაბჭოთა კამპანიის შემდეგ

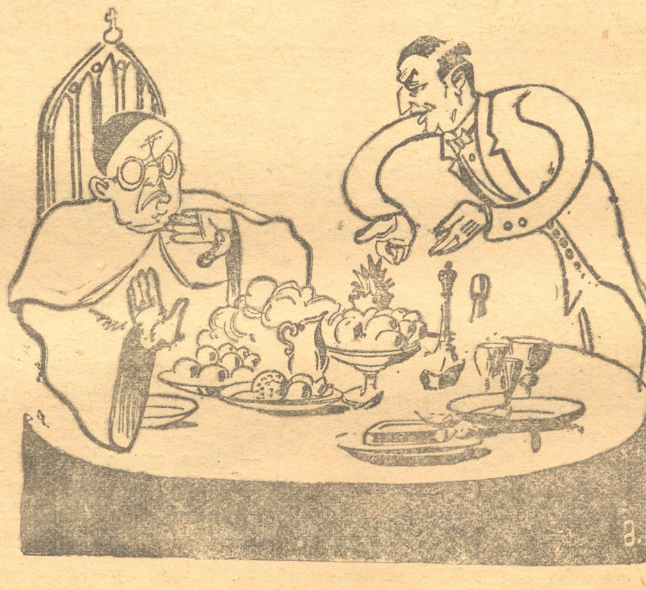

რომის პაპი (მსახურს): — უკანვე გაიტანეთ... ჭამის მადა არა მაქვს.

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მეგობრული შარჟი

ᲚᲛᲔᲠᲗᲔᲑᲘ: დემიან და „წმინდა“ სილვამ შეგვიბრუნა სახარება, არც ცაში და არც მიწაზე არ გვალირსა გახარება.

სამი ამხანაგი ა. ლ. კ. კ. უჯრედის დავალებით სოფ. მუხიანში გავემგზავრეთ ანტი-რელიგიური კამპანიის ჩასატარებლად.

სოფ. მუხიანში ეხლა ერთი ძირგამხმარი მუხაც კი არ დგას, რომ სახელწოდება გაამართლოს. ჩასვლისთანავე მოვიწვიეთ კრება.

—:—

მომხსენებელმა მოხსენება დაიწყო ამერიკის კაპიტალიზმიდან, გაკვრით შეეხო ინგლისის კოლონიალურ პოლიტიკას, აღნიშნა საფრანგეთის რეაქციონური ზრახვანი, საფრანგეთს დაუმატა პოლონეთი და რუმინეთი, ვრცლად შეეხო რომის პაპის ანტი-საბჭოთა გამოსვლებს, ჯვაროსნული ომის ჩაფლავებას, ქრისტეს მოღვაწეობას, ქრისტეს აღდგომას, რელიგიურ დღესასწაულების მავნებლობას, სარწმუნოებას როგორც ბურჟუაზიის იარაღს და ბოლოს: 5 წლედის ოთხ წელში შესრულებისათვის საჭიროა რელიგიის შხამისგან განთავისუფლება!— გაათავა სიტყვა. შემდეგი სიტყვა წარმოსთქვა მოხუცმა:

— ამ ყმაწვილმა ძაან სიტყვები სთქვა, არ გეემტყუნება, ნასტავლი ვაცია,— მარა პეტერე მომისმინეთ. ე ჩვენი ეკლესია რო უპატრონოთ ლპება და მისი მომრები არც ბერია და არც ერი, არ ვარგა ასე. არც იგი ვარგა, რომ ექიმბაშ ლიპიასთან დადიან სააქიმოდ. ლიპიას მორჩენილი სულიერი მე არ მინახავს, რავარც მკვდრეთით ამდგარი ქრისტე არ უნახავს არავის. რა ასეთი ძნელია იმ ეკლესიის დანგრევა და აფთიაქათ გადაკეთება! ეს საქმე დასტურ უნდა მოვაჭახრაკოთ ყაიდაში. ეს მინდოდა რო დამემატებია იმ პატიოსანის სიტყვაზე. — დაუმატა მოხუცმა. კრებამ მჭუხარე ტაშით დააჯილდოვა იგი! **ბახჩო.**

ვერ დაივიწყა

ქვრივი დედაბერი მატრონია მთელი კვირა დადიოდა ეკლესიაში. არც ერთი ლოცვა არ გამოუტოვებია. ემზადებოდა ზიარებისათვის, ანუ წმინდა საიდუმლოს მისაღებათ.

დადგა ზიარების დღეც.

მატრონა ხუცესთან შევიდა, მოძღვრის წინ წაიჩოქა და აღსარების სათქმელად მოემზადა.

— მითხარი რა ცოდვა გაქვს ჩადენილი? — შეეკითხა სულიერი მამა.

— ვერ ვიტყვი, მამაო!

— აღიარე შვილო!

— ვერ ვიტყვი...

— რატომ ვერ იტყვი?

— მიძნელდება მამაო!...

— ეეედრე უფალს, — გაპატიებს. სთქვი, რა შესცოდე?

— წევიწყმინდე სული მამაო, ბერთან შევცდი თქვენს წმიდა საკურთხეველში, წავიკუბრე სული!.. დევიღუპე...

— როგორ, რას ამბობ?! ბერი შეაცდინე?! — დააბრიალა თვალები ხუცესმა.

— შემაცდინა, დევიღუპე.

— როდის? დღეს შესცოდე? მიამბე როგორ მოხდა!

— ვერ გიამბობ! აღარ მახსოვს! დღეს კი არა, მის მერე სამოც წელიწადზე მეტი გავიდა.

— სად იყავი მანამდი? რატომ არ მოინდომე ცოდვის მონანიება! ან რად არ ეზიარე ამდენ ხანს?!

— როგორ არ ვეზიარე! ბევრჯერ ვეზიარე!

— მერე რატომ არ გამოუტყდი მოძღვარს, რატომ არ აღიარე ცოდვები?

— ვაღიარე, როგორ არ ვაღიარე! ათასჯერ მოვინანიე!

— მაშ თუ მოინანიე, რაღად იხსენებ! — გაცხარდა ხუცესი.

— მახსენდება მამაო, მახსენდება.

— ვერ დავივიწყებ. გლახა საქმე მალე გავიწყდება: არ ღირს გახსენება; კარგს კი რა დაგავიწყებს?!.. მუდამ მახსოვს... ხუჭუჭა ბერი იყო... ახოვანი... მოალერსე... მხიარული.... პირდაპირ ქრისტეს თვალები ჰქონდა. ცხვირ-პირი, ყველაფერი — ისე ქონდა, როგორც მაცხოვარს. ახლაც რომ ვუყურებ მაცხოვრის ხატს, სულ ის ბერი მეჩვენება. სწორეთ ეგერ, იმ ადგილას იყო, მაცხოვრის ხატი რომ არის, — იქ შევცდი...

ანტი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ი ს ე ა ღ გ ე ს!..

და რქვა უფალმა მოციქულსა მას იონას: აღსდეგ და ხვიდოდე ნინევიას და ქადაგჰყავ მუნ მცნებანი ჩემნი. წიგნი მეფეთა.

ერთს ვინმე წინასწარმეტყველს
იონა ერქვა სახელი,
(არვის ეგონოს პოეტი
ჩვენი იონა ვაკელი)
უყვარდა იგი საბაოს,
მას ენდობოდა გულითა,
იმასთან სჭამდა სეფისკვერს
და ღვინოს სვამდა კულითა.
ერთხელ უფალი იონას
დაუხვდა განახელები.
„მე თქვენ გიჩვენებთ! — იყვირა
და თან დაკუმშა ხელები;
ასურელთ ცოდვა გაეგო,
(უფალი „ყოვლის მცოდნეა“)
და ნინევიას საბაო
ემუქრებოდა ცოდვიანს.
შემდეგ მიმართა იონას:
„წადი, ვით მოციქულიო.
და ნინევიას, ქალაქსა,
ჰქადაგე ჩემი რჯულიო.
უთხარი, თუ არ მორჯულდენ,
საქმე წაუვათ ცუდათო!—
მივანგრ-მოვანგრევ ყველაფერს
და ვაქცევ ნაცარ-ტუტათო,
იონამ უთხრა: „მივდივარ
უფალო, ღმერთო დიდოო“
თან გულში ფიქრობს: გიჟი ვარ?
შარი რად ავიკიდოო?!—
ასურელების მხარეში
საკუთარი აქვთ რჯულიო,
მათ ჩვენი ღმერთი არა სწამთ
არც მისი მიციქულიო.
მე რომ სხვა რჯული ვქადაგო,
საქმეს დამმართვენ ავსაო,
ენას მომკვეთენ და ოთხათ
გამიტეხავენ თავსაო!—
და იქვე ჩაჯდა ხომალდში
ზღვის პირას, რომ მოსულიყო,
რომ განგებ უფლის თვალიდან
დროებით მიმალულიყო.
მაგრამ საბაომ ზეცაში
გაუგო განაფიქრები,
და დაემუქრა მაღლიდან:
— საბაოც აღარ ივქნება,
თუ არ გიჩვენო სეირი,
არ გიყო სამაგირო,
სატანის გზაზე წასულო
„საბოტაჟნიკო“, ცბიერო! —

უცებ ზეცა მოიღრუბლა,
ამოვარდა ზღვაზე ქარი,
ზღვა აღელდა, დაეჯახა
ხომალდს ტალღა ბობოქარი.
შეეშინდათ მეზღვაურებს,
წამოავლეს ნიჩბებს ხელი,
და მიმართეს ლოცვით გამჩენს. —
მაგრამ საქმეს არა შველის.
სთქვეს: —უფალი გამწყრალია,
ცოდვილია ვიღაც ჩვენში!
კენჭი ვყაროთ, მით გავიგებთ;
გადავაგდოთ ზღვის ტალღებში!—
იონამ რომ გაიგონა
მეზღვაურთა ღაღადისი,
გამოტყდა და თავის პირით
აღიარა ცოდვა მისი.
ეს უნდოდათ მეზღვაურთაც,—
დამნაშავე რა კი ნახეს,
ხელის სტაცეს იონას და
ზღვის უფსკრულში გადუძახეს.

ზღვის ტალღებში მოციქული
გველეშაპმა დაინახა,
ყბა ჩააევლო და მუცელში
გადაყლაპა— გადუძახა.
თუმცა ყელი ვეშაპისა
ვიწრო იყო და ბატარა,
მაგრამ უფალს თუ კი „ნებავს“
საქმე „ბრუნავს“ როგორც ჯარა
და ვეშაპმა ღვთის ბრძანებით
გადაყლაპა რა იონა,
ორ დღეს მუცლით აჯირითა,
„მოარჯულა“ ურჩი მონა;
მესამე დღეს,— კი როდესაც
მოიჯერა ღმერთმა გული,
როცა მოლბა კვლავ საბაო
იონასგან განრისხული,
ვეშაპს გული აერია,
მიაშურა ნაპირს ხელათ,
და ნაპირზე მოციქული
გა[illegible]აგდო უვნებელად.

ვეშაპის მიერ იონას გადაყლაპვა წინასწარმეტყველებანი არს ვნებისა და აღდგომისა ქრისტესი:

განმარტება სახარებისა

თვით აღდგომაც ქრისტესი ხომ
ასეთივე ზღაპარია:
ეს დომხალიც, ვით სხვა ბევრი,
ბიბლიიდან ნაპარია.
ვით იონას გველეშაპის
ფაშვში შეხვდა ორ დღეს მოცდა,
ისე ქრისტეც მესამე დღეს
საფლავიდან ამოცოცდა.
„ქრისტე აღსდგა?.. სიხარულით
„გაანათა“ ცათა ბჭენი?..
ისე ადგეს მუსოლინი,
ბრიანი და ჩემბერლენი.

მედუზა.

— ქრისტეჯან, შენც გამოყეყეჩდი ამ ეკლესიაში და— მეც... აღარავინ დადის... არავის ვახსოვართ!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ა ღ დ გ ო მ ა შ ა მ ქ ო რ შ ი“

ჩვენი სოფლის მთლიან კოლექტივიზაციაზე გადასვლამ მეტად დაალონა დეკანოზი გაბრიელი.

— ამდენ ხანს, ავად იყო თუ კარგად, რაღაცას ვახერხებდი: ვნათლავდი ჩუმად, წესს ვუგებდი ქურდულად, ვ[illegible]დი მალულად, ამ ოხერ კოლექტივების შემდეგ რაღა უნდა მოვახერხო?—შესჩივლა ერთხელ გულშეწუხებულმა გაბრიელმა თავის მეუღლეს.

— [illegible] დალახვროს ღმერთმა ამ კოლექტივების მომგონი!

ერთხელ წირვაზე, რომელსაც გაბრიელის გარდა სხვა არავინ დასწრებია, ასე „დალოცა“ გაბრიელმა კოლექტივი:

— კოლექტივის დამხობისათვის, მის თავმჯდომარის დამარცხებისათვის... უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

მაგრამ მიუხედავად ამისა, ჩვენი კოლექტივი ყველას სჯობია.

— ფიქრი ნუ გაქვს: მე ისეთი ახალი ამბავი გავიგე, რომ... მიახარა ერთხელ ცოლს

— კარგი, ერთი მითხარი რა გაიგე?

— რა გავიგე და ღმერთი „ამდგარა შამქორში.

— ვაი, ისე აღექი შენ ხვალ! ღმერთს რა აადგენს“?

— რავა, არც შენ გჯერა „აღდგომა“?

ტყვილა ატყუებდით ხალხს? მართლა მოსასპობი იყავით ხუცები და მადლობა ღმერთს, ქე დაგადგათ შავი დღე.

— შე ყურებ დასამსებო, გეიგე, რომ შამხორში გამოჩენილა ღმერთი, რომელიც ბრმას თვალებს უხელს, მუნჯს აალაპარაკებს, უფეხოს ფეხებს აბამს, უხელოს—ხელებს და ასე.

— არა, ეგ ტყუილი იქნება, მარა— ამით ცოტა მაინც ისარგებლებ კაკი...

მეორე დღეს დაფაცურდა ჩვენი დეკანოზი; როგორც იქნა შეაგროვა თავისი მცირე რიცხოვანი მრევლი და გადაიქცა ქადაგად:

—ჩემო სულიერო შვილებო, ხომ გეუბნებოდით მეორეთ მოსვლა იქნება-მეთქი.

— რავა, ვინ მოვიდა მეორედ, მამაო?—შეეკითხა ერთი მოუთმენელი მორწმუნე.

— ვინა და ღმერთი მოსულა შამქორში; დაუწყია სასწაული, მარა რავარი სასწაული! მკვდარი გაუცოცხლებია, მუნჯი აულაპარაკებია, წყალი ღვინოთ არ გადაუქცევია, თორემ სხვა აღარაფერი აღარ დაკლებია.

— ნეტა ჩვენში ამდგარიყო ის დალოცვილი.—ჩაილაპარაკა ერთმა მორწმუნემ თავისთვის.

— რაიო, რაიო?—შეეკითხა მას აღელვებული დეკანოზი—სულ ერთი არ არის, სადაც „აღდგება“ ღმერთი? ის ერთად ერთია ყველგან, როგორც აძერბეიჯანში, ისე საქართველოში და მთელ დუნიაზე.

— ეგ მართალია, მარა უკეთესი იყო ჩვენს მიწა-წყალზე, რომ ამდგარიყო.—უპასუხა ბოდიშით იმავე მორწმუნემ.

— ხო შენც მართალი ხარ, მარა სჩანს ჩვენ შეგვიძულა ღმერთმა, ახიც არის ჩვენზე: „შობა“ დავივიწყეთ, „აღდგომას“ ხომ ამდენი ხანია პასკა არ მინახავს თვალით. ამ „აღდგომისათვის“ ყველანი მოამზადეთ, თუ გინდათ „შამქორის ღმერთმა“ ჩვენსკენაც მოიხედოს.

მორწმუნენი დაიშალენ. გავიდა ხანი. შამქორის ღმერთს“ ციხეში უკრეს თავი. ჩვენი დეკანოზი კი დანჯღრეული ზარის რეკას გუშინ დილიდან შეუდგა, მაგრამ აბა მიხედეთ დღეს ჩვენს ეკლესიაში თუ ათ კაცს ნახავთ.

ძველი.

ლ ა ყ ე კ ვ ე რ ც ხ ე ბ ი

— კურთხეულო პაპი, როგორაა საქმე, მალე გამოჩეკავთ?
— კვერცხები ლაყე აღმოჩნდა, არაფერი გამოდის!

„თვითშეგნება“

ოპერეტა ერთ სურათად

ბათლომე (მღვდელი) უზის მაგიდას და იცქირება სარკეში, ხელში მაკრატელი უჭირავს. ამოიხვნეშებს და დაიწყებს:

თავო ჩემო, ბედი არ გიწერია,
რადგან მე მაქვს გრძელი თმა და წვერია.
დღეს სოფელში ყველა ჩემი მტერია,
გავხდი კაცი ნაგავი და მტვერია.
უწინდელი ტკბილი ყოფა სად არი!
თვით სოფელმა დაანგრია საყდარი.
თავო ჩემო, ბედი არ გიწერია...
გავიკრიჭო უნდა თმა და წვერია.

იკრეჭს თმასა და წვერს, თანაც სარკეში იცქირება.

— მე და ჩემმა ღმერთმა ასე სჯობია!... გამარჯობა ბათლომე! (თავისთავს სარკეში თავს უკრავს). ვერ მიცანი? მე ვარ-ბათლომე მღვდელი... დიახ, დიახ, მე გახლავარ.

ფოფოდია (თავს შემოჰყოფს კარებში) ნეტა ეს კაცი ჭკუიდან ხომ არ შეშლილა, რომ გიჟივით თავისთავს ელაპარაკება (შემოდის).

ბათლომე (მოუხედავად). ფოფოდია, მოდი აქ და ჩაიხედე სარკეში, — ვიღაც უცნობს დაინახავ.

ფოფოდია (მოდის სარკისკენ). შენმა ცქერამ თვალები გამითეთრა... კაცი დაბერდი და არშიყობას თავს მაინც არ ანებებ. (ჩაიხედავს სარკეში და შეკრთება) უიმე ვინ არის?! (წაბარბაცდება).

ბათლომე (ხელს ჰკიდებს) გამაგრდი, ნუ გეშინია! ეს მე ვარ — ბათლომე.

ფოფოდია (შეხედავს და თვალებს ახამხამებს) ვაი, ვაი, ვაი! რა მეშველება (სტირის).

ბათლომე. ამდენხანს რა გვეშველებოდა, თორემ აწი რა გვიჭირს! სამსახურს მომცემენ: ან სკოლაში მასწავლებლობას, ანდა კოოპერატივში ნოქრობას.

ფოფოდია (წარმოდგა). კოოპერატივს სჯობია, მასწავლებლობა რად გინდა! კოოპერატივს მიაშურე, კოოპერატივს.

ბათლომე (აძლევს მაკრატელს). ჰა, მაკრატელი და კოხტად გამკრიჭე, მე კარგად ვერ მოვუდექი.

ფოფოდია (კრეჭს). კაცო, რა გიქნია ეს? ასე როგორ გამოხვალ ხალხში?

ბათლომე. „ისე“ გამოსვლა იყო სასირცხო, თორემ „ასე“ არხეინად გამოვალ. ხომ ხედავ — როგორ ჯეელად გამოვიყურები ეხლა! აწ გამიფრთხილდე უნდა, ჩემო ფოფოდია, თორემ ხომ იცი ჩემი ამბავი! (თვალებს ჩაუქნევს) გაგეყრები და გოგონას შევირთავ ცოლად; ნუ გეშინია, უარი არ მითხრან ასეთ ბიჭს (გაჭიმულად გაივლის).

ფოფოდია. მაგრე ნუ დაიწყებ, თორემ — ვნახოთ ვინ ვის აჯობებს (გაინაზება).

ბათლომე. ეჰხ! „ფერი ფერსა მადლი ღმერთსა“-ო სწორედ ჩვენზეა თქმული. (ეალერსება).

ფოფოდია (ესეც ეალერსება) ოღონდაც, ოღონდაც!

ორივე: ეს ქვეყანა ჯარასავით ტრიალებს,
ძველ ცხოვრებას ანრგევს და ატრიალებს.
დღეს გახუნდა ღმერთი, ჯრული, ჯვარია
და დაესვა ყველა ამათ ჯვარია.

ჯი—ლი.

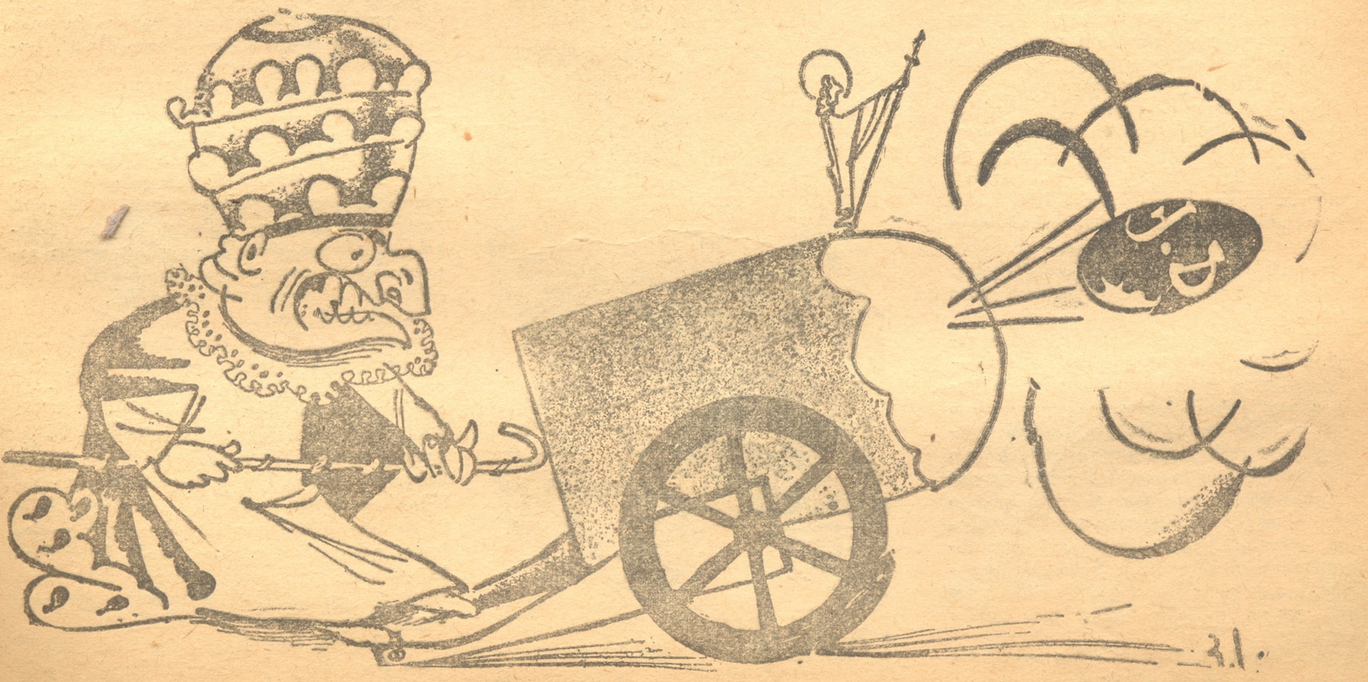

რომის პაპის ზარბაზანი

ნახუცარის სააღდგომო სიზმარი

სოფლის ხუცესი, იონა ბურკუტიძე, თავის დროზე, მას ჟამსა შინა, როცა ნიკოლოზ ნიკიოლოზობდა, ხოლო გიორგი ეპისკოპოსი — გიორგ - ეპისკოპოსობდა, ითვლებოდა მთავრობისა და საეკლესიო იერარქიის ერთ უერთგულეს მონად და მსახურად.

იონა ბურკუტიძისთანა ყოველად დაკარგული სოფლის ხუცესი, არა თუ ბურკუტიძიანთ გვარში, მგონი, მთელ საქართველოში არ მოიხახებოდა.

იონა ბურკუტიძემ კი ხანი „თავი დაგიკრათ“, როგორც სოფლის ხუცესმა.

ჯერ კიდევ თებერვლის რევოლიუციას მარტის ცხელი დღეებიც კი არ მოჰყოლია კარგათ ზურგში, რომ იონა ბურკუტიძემ თავისი ანაფორა ევროპიულ კოსტიუმად გადაკეთებია ანთიონა თერძს, ხოლო მისი პრასის ფოთლებივით გაშლილ - გაფაფრულ წვერები და ორ ღიმის დიდრონ თვალებივით იქით აქეთ გადაგრეხილი ულვაშები ძირზე მოაკანკალება მელქსა დალაქს ახლობელ დაბაში.

შინ დაბრუნებული მამა იონა ფოფოდია დესპინემაც კი ვეღარ იცნო და როგორც ბურკუტიძის ოჯახთან ახლო მდგომი პირები გადმოგვცემენ, მეხუთე საღამამდე ახლოც კი აღარ გაკარებია.

ასე დასახლდა სოფელ ჯინჭარეთში გაყოფილ ფოფოდიას, ამბერიდან უკვე მარტო დესპინე ბურკუტიძის გულში „თავისუფალ“ საქართველოს ქვეშევრდომი ივანე ბურკუტიძე, რადგან ნაკურთხ წვერისა და ულვაშების მომძულებელმა ნახუცარმა აღარც თავისი სახელი „იონა“ დაინდო და ისიც მოხდენილ — ოსტატურად შესცვალა უბრალო ივანედ.

მალე ივანე ბურკუტიძე სამსახურშიც კი მოკალთადა ერთ-ერთ სამზარო ერობაში და მენშევიკური ხელისუფლების უერთგულესი მოსარჩლე და მომაგეც კი შეიქნა, მხოლოდ ისე ეროვნულ დემოკრატიულ განხრით.

მაგრამ... „ყველაფერი მოძრაობს, ყოველი ვე იცვლება“...

ნახუცარმა ივანე ბურკუტიძემ თავისი ეროვნულ დემოკრატიულობიდან მენშევიკების წინააღმდეგ ბრძოლა იმდენად „გააღრმავა“, რომ მუშათა ხელისუფლების დამყარების დროს თავი კომუნისტად თ უარა, კომუნისტური მოძრაობის უერთგულეს თანამგრძნობლად მაინც უდაოთ მოქონდა.

ბოლოს და ბოლოს უდაო ჭეშმარიტება მაინც იშვიათია ამ ქვეყანაზე და ბურკუტიძის ამ უდაო ერთგულებასაც მოდავე და მოკრიტიკე ბლომად აღმოაჩნდა, მაგრამ ოსტატი ნახუცარი მაინც ახერხებდა, ასე ვსთქვათ, „თავის გატანას“. დავანებოთ თავი ბურკუტიძის დღევანდელ ყოფა - ცხოვრებას. რადგან ამბანათ ჩვენთვის საინტერესოა მხოლოდ ერთი ეპიზოდი ბურკუტიძის ცხოვრებიდან.

აღდგომის წინა დღეა. ბურკუტიძის ოჯახი ორად არის გაყოფილი. ერთ მხარეს— გამოუკლებლივ უღმერთოთა კავშირში წევრად მყოფი პატარა ბურკუტიძეები და მათ მხარეს ოდესმე ხვთის მსახურებისაგან მუხლებზე კოურების მატარებელი მამა, ხოლო მეორე მხარეს მარტო ოჯახის დედა, ყოფილი ფოფოდია. დესპინე, ეს უკანასკნელი დარჩა, ერთგულად, როგორც სარწმუნოებისა, ისე თითქმის ყველა საეკლესიო დღესასწაულებისაც, რომელთა შორისაც განსაკუთრებულ პატივს სცემს აღდგომას, მხოლოდ კიდევ უფრო განსაკუთრებით საღდგომო პასკას.

დესპინე იგონებს შორეული წარსულს, როცა მისი იონა, პასკებით გატენილ ხურჯინს მიათრევდა ჯორით ხოლმე და ჯორსაც ისეთივე რიხით მოათოხარიკებდა, რომ უკვე შორიდან თვალ შენასწრებ დესპინეს ეს ორი არსება: ჯორი და ზედ მამა მონა, ორ მოგოგავე „კუკლად“ ეჩვენებოდა.

უსაზღვრო იყო დესპინეში პასკის წიყარული იმ დროში. მაგრამ რა უნდა იყვეს ეს წიყვარული ეხლა, როცა უკბილო დესპინეს ხსოვნა — ოცნებაში გამაღიზიანებელ ჭიასავით გაირხევა ხოლმე ფაფუკი პასკის ნაჭერის კბილებით ჩაღეველვის შორეულ მოგონებით.

დაპყრობა

ღმერთი:— აღარ ვიცი სად წავიდე! აქაც აღარ მაუნებენ.

და თქვენა გგონიათ იონა... უკაცრავად, იეანე ბურკუტიძის ხსოვნაში კი, ნაკლებ სიმწკვავეს იწვევს ეს შორეული წარმოდგენა.

მაგრამ საღი მოსაზრება ამ შორეულ და ცარუ—წარმოდგენებს გველოვით უტეკვავს თავს ად ივანე ბურკუტიძეც თავ გამეტებით იცავს, როგორც უპასკობას, ისე ულმერთობას და, თუ გნებავთ, უეშმაკობასაც.

მაგრამ ეშმაკი ახლაც ძალა უნებურად აგონებს თავის არსებობას ნახუცარ ივანე ბურკუტიძისს.

ეშმაკი რომ არ იყვეს... ფუი, ეშმაკს, ბურკუტიძეც, განა იმ სიზმარს ნახავდა, რაც მან ნახა.

...წინ მამა იონა თავის ჯორით და უკან მისი „პრიჩეტნიკი“ სეფე-კუზა დავითნით იღლიაში და ცივი საეკეკლესიერით ხელში, ძლევა-მოსილათ მიარღვევენ სოფლის ორღობეს. ღამეა. საღდგომო წირვის შესასრულებლად მიეშურებიან ხუცესი და „პრიჩეტნიკი“. მაქსიმე სტაროსტას, რომელიც უფრო ახლო სდგას ეკლესიასთან, ვიდრე ხუცესი და „პრიჩეტნიკი“, დავალებული აქვს მამა იონასაგან საღდგომო ზარის რეკას ატეხა, როცა რომელიმე ახლობელ სოფლიდან კი გაისმის ასეთი.

ხუცესი და „პრიჩეტნიკი“ თავ-პირ ღლეტით წამოიჭრენ საწოლებიდან, ერთმანეთს მათ-მათი ეზოებიდან ხმა მისცეს, შეერთდენ და გამოსწიეს ეკლესიისაკენ.

მაქსიმე კი გამალებით ურტყამს და ურტყამს ამ დროს ზარს.

წირვა გათავდა. ხუცესი, „პრიჩეტნიკი“ და სტაროსტა მაქსიმე ეკლესიიდან ეზოში გამოვიდენ, სადაც საფლავზე მრავლად მოსჩანდენ დაყუდებული პასკები, თითქოს ნაწვიმარ ნიადაგს მრავლად სოკოები დასხმიაო.

ბურტყუნ - ბურტყუნით გადადიან ხუცესი და „პრიჩეტნიკი“ საფლავიდან საფლავზე და გადასვლის დროს თვალს არ აშორებენ მაქსიმე სტაროსტას, რომელიც დაკურთხებულ თუ სხვა რამე ხორაგით გამალებით სტენის მოდლის ხურჯინს.

ხურჯინი მოდლის არის, მონაკრები პასკა თუ სხვა რამ ამ ხურჯინში გროვდება პირველად და შემდეგ უკვე აქედან ინაწილებენ ეკლესიის მსახურნი: ნახევარი ხუცესს, მეოთხედზე ცოტა მეტი „პრიჩეტნიკს“, ხოლო დანარჩენი სტაროსტას.

მამამ იონა, რატომ ჰქვიან ამას პასკა უფლისა და არა საძღომი ჩვენი მუცლისა—შეეკითხა უცბათ სტაროსტა მაქსიმე, რომელსაც ზედვე ეტყობა, რომ არა ასეთი, არამედ სულ სხვა კითხვის მიცემა უნდოდა, როგორც ამ წუთში უკმაყოფილოს ნადავლის გახაწილებით, როცა მაქსიმეს იმდენი ხორაგისაგან ერთათ ერთი პასკა უწია, ხოლო გაჯავრებულმა აიღო ის და იქვე ჩასესლა ხუცესა და „პრიჩეტნიკის“ თვალწინ.

— იმიტომ, რომ...

რაღაც უკმეხი პასუხის მიცემა უნდოდა ამ თავხედურ ქცევასა და კითხვაზე, მამა იონას თავხედი ხელქვეითისათვის, მაგრამ აღარ დასცალდა, რადგან სწორედ ამ დროს მას გამოეღვიძა. მუცელში საშინელი სიცალიერე იგრძნო, ამ თავის უხერხული მდგომარეობის დასაფარავად ძალიან მოუნდა ასე ნახევრად ბურანში მყოფს დაესრულებინა სტაროსტა მაქსიმესათვის წამოყენებული პასუხი. გამალებით ეძებდა რაიმე მოხდენილ სიტყვას და ვერ ენახა იგი... ნახუცარის აღელვებულ გონებას ბუზებივით ეხვეოდა სხვადასხვა ფრაზა...

— იმიტომ, რომ მუცელს ვერ აძღებს...

— რაო, პასკა ვერ აძღებს მუცელს, ვინა სთქვა ეს.

— აბა, იმიტომ, რომ პასკა...

— რაო, პასკა საძღომათ საყოფი, ვის გაუგონიაო...

ღმერთი (პაპს): — როგორ არი[illegible] საქმე: შეუტია თუ [illegible] საბჭოთა კავშირს?

როგის პაპი: შეუტია კი[illegible]რა, მერჩივნა ჩემს [illegible]ავში დავტეულიყავ[illegible]და კრინტიც არ დ[illegible]ძრა.

მოქმედნი პირნი:

ღმერთი საბაოფე — ბებრუანა 1002 წ.
იეღოვა — შვიდიათასი წლის ინვალიდი.
ალაჰი — ღმერთი არაბმელი, მოხდენილი როგორც გორილა.
ბუდდა — ჯაბუკი 6.000 წ. ცხოვრობს უმთავრესად ინდოეთში.
იუპიტერი — ღმერთი—უმუშევარი..
გაბრიელ - მთავარ ანგელოზი — აყლაყუდა. და სხვა.

საბაოფ (საბაოფი ზის საწერ მაგიდასთან, ანგარიშობს სამოთხის გაძლიერებულ ხარჯებს). — წელს ისევ დეფიციტი! ს. ს. რ. კ. ისევ მიკარგავს გონებას!.. ალდგომა ცხვირს წინ მოდგა, რით უნდა შევინახო ჩემი მორწმუნე მრეველი? ყოველ-დღე ძვირდება ყველაფერი. ეს ღორია კი ისევ არ მეშვება, მიყოდ საღდგომო მთვარიან - მარსიანი მატერიის კაბაო. იუპიტერთან უნდა გავგზავნო შესანახად .ოხ! საზიზღარნი გახდენ საქმენი შენი უფალო!.. (წყნარად ბუტბუტებს: „დიდება შენდა უფალო!..“).

ქაჩალი ანგელოზი — უფალო საბაოფ! მესამედ მოგახსენებთ, რომ გეახლათ ბატონი ალაჰი. მიბრძანეთ თუ შეგიძლიან მიიღოო!

საბაოფ — რა უნდა მას ჩემგან? თუ უნდა, რომ თავის მრევლის შესანახათ მთხოვოს სარჩო, ტყუილად სცდება. მე თვით არ მყოფნის. სთხოვეთ შემოვიდეს.

ალაჰი — სელიამ ალეიქუმ საბაოფ!.. შემოსავალს ანგარიშობ! კარგი საქმეა... გაიგე ახალი ამბავი!

საბაოფ — არა. მე უკვე ორი კვირაა გარედ არ გავსულვარ. „ზეცის ამბები“-ს უკანასკნელი ნომრებიც კი არ წამიკითხავს.

[redacted]

— ჰაი დედასა... კვირაობით, ხშირად, თვეობითაც არ გამოლეულა იგი იონა ბურკუტიძის მსუყე ოჯახში, მაგრამ დღეს...

— სსუ, ცხადი არაფერი წამოქცდეს ივანე ბურკუტიძეძე, განუსაზღვრელი სიძლიერით ბრძანა ვიღაცამ.

— მაგრამ...

მაგრამ მაინც რომ წამოსცდა...

— ფუი შამაკს. წამოიძახა ისე უცბათ უსიამოვნოთ გამოღვიძებულმა ნახუცარმა და მეორე გვერდზე გადასაბრუნებლად შეიშმუშნა ლოგინში.

— ეშმაკს ახსენებ, ყაზახო... რავა, ეშმაკს მიჰყიდე ახლა შენი სული. მოგინახავს შესაფერი დგილი და იგია... აბა, ღმერთი, და ქრისტე ანგელოზი რავა-ღა ინდომებენ შენისთანა წაწყმედილის სულს...

— გაისმა გვერდით მდებარე, სარეცლიდან დესპინეს წყრომით და ღვარძლით აღსავსე საყვედური, ჭირის ოფლში გაწურულ ნახუცარის მისამართით...

გამწარებულ ნახუცარს იქვე უნდოდა მოწოლილი ბოღმის გადმონთხეევა, მაგრამ ახალგაზრდა ბურკუტიძეების გამოღვიძებამ და მათ თვალში სახელის გატეხის რომ არ შეშინებოდა ენაზე მომდგარ პასუხს, საღდგომო პასკის ნაჭერის ნაცვლად ჯერ კბილი დაადგა და შემდეგ არხეინად გადაუძახა თავის ცარიელ სტომაქში, თითქოს ამით ამ უკანასკნელს აღდგომის დღესასწაულის მისალოცავი გადაუგზავნო.

სარკმლებიდან კი ძველი ადგომისათვის ძველთაგან მიჩენილი დღის განთიადი მართლაც აფეთქდა თავის ჯერ კიდევ ნორჩს და მკრთალ შუქს.

ჰაზარა

ალმ. თავ[illegible]-რე:—ვინ იტყვის ჩემზე, რომ საღდგომო ანტი-რელიგიური კამპანია არ ჩაუტარებიაო! უნდა გავსწვიტო ზეცაში ღმერთები და წმინდანები!

ალაჰ — არც ღირს. მიწიდან მეტად საზიზღარი რადიო-დეპეშები მოდის. საბჭოთა კავშირში მეომარმა უღმერთოთა კავშირმა გადასწყვიტა ჩვენი ლიკვიდაცია.

საბაოფ! — აი, ქაჯებს ქვეყანა, რომლიდანაც შემოსავალი ერთი გროშიც არ არის. რა უნდათ იმ საძაგლებს?

შეტევა

ალაჰ — უნდა ააფეთქონ ზეცის ყველა სიმაგრეები!

საბაოფ — მაგასაც ვნახავ. ამ საათში რადიოთი დაუძახებ რომის პაპს, რომ მიიღოს ზომები.

ალაჰი. ეჰ! როგორც ვხედავ შენ სულ ჩამორჩი მიწიერ საქმეებს. რატომ არ იცით, რომ რომის პაპი მხოლოდ უწმინდესი გახდა ტიკინა და მეტი არაფერი.

საბაოფ — ბატონო ალაჰ! გთხოვთ ცოტა ზრდილობიანად და მასთან ფრთხილად ილაპარაკოთ ჩემს მემკვიდრეზე. რომ პაპმა პიიუსმა თვით მუსოლინიც კი გადააქცია ოვის ლაქით; მაკდონალდი ხომ ლონდონში კალოშებს უწმენდავს მას. კარლ კაუცკიც კი აღსარებისთვის ჩავიდა დიდ ხუთშაბათს ვატიკანში.

ალაჰ — გადაადგე მაგ [illegible]ბდაუბდა პაპს ჯვაროსანთა ომის მოწყობა უნდოდა საბჭოების წინააღმდეგ, მაგრამ ვერაფერი გამოვიდა (კანტორაში შემოვა იეღოვა).

იეღოვა — ბოდიშს ვიხდი, დაუკითხავათ რომ შემოველი. ფეხები საცოდავად მიკანკალებს... საქმე ცუდათ არის... ებრაელები სამსჯავროს დღესაც კი აღარ ლოცულობენ „იომ კიპურ“-ს... შაბათობით მუშაობენ...

ალაჰ — ოჰ, ჩემთანაც არ არის კარგად საქმე! ეფენდი და მოლები მალე ჩამოჰყრიან ყურებს. ქალები ჩადრებს [illegible]იხდიან, მიდიან სკოლებში სასწავლებლად, მუშაობენ ქარხნებში, მიყვებიან ცოლებად გიაურებს... მეჩითები კლუბებათ გადაქცეულ.

საბაოფ — ერთი ამას უყურეთ! მე ეფიქრობდი, რომ მარტო ჩემს ეკლესიებში იყო საზიზღრობა; თურმე ყველგან ყოფილა ეს ღმერთობა მოდებული. ღმერთებო! ჩვენ ჯერ შეეერთდეთ დაუყოვნებლივ. ტელეფონით ბუდა გამოვიძახოთ და მოვახდინოთ საბჭოდრო თათბირი.

ალლო... 606? რა? დიაღ! მომეცით ბუდას ბინა! ფუ! ანათემა! ტელეფონის ანგელოსი ქალები მუდამ ძილში არიან და არაფერი არ ესმით. ახ, თურმე ბუდა ჩვენთან წამოსულა და უპიტერი არც თუ ფხიზლად დგას ფეხზე. შემოუშვა? (შემოდიან ბუდა და იუპიტერი).

იუპიტერი — რაშია საქმე! რა დროს ცერემონიებია! გამარჯობათ! რას ჩამოგიშვიათ ცხვირები?

ბუდა — ჭკვიანად იყავ იუპიტერო! გეფიცები დედაჩემს, რომელმაც უმამოდ გამაჩინა ქალეყნად, რომ ჩვენ სრულებით არ გვეხუმრება.

იეღოვა რა ეხუმრება, რამდენი ხანი დათხოვნილია.

იუპიტერი — არც თუ მთლად ეგრეა, ჩემო ძმაო! არიან მორწმუნენი ჩემნიც.

საბაოფი — მაშ ასე... ზეციერ სამხედრო თათბირს გახსნილად ვაცხადებ... დღეს თუ არა — ხვალ წითლები აფეთქებენ ზეცას. მე ცნიერება, მიუხედავათ მეგდლების მრავალნაირი ცდებისა, ვითარდება. ადამიანის გონება, მიუხედავათ მრავალ ეკლესიებისა, ნათლდება და უფრო და უფრო ფხიზლდება.

მეფეები გადმოჰყარეს. ბატონები პამპულებად აქციეს, მეგდლებს პანლურით ეჩეკებიან, ეხლა ჩვენ გვემუქრებიან დალუპვით. დღესვე გამოვაცხადოთ მობილიზაცია ყველა ზეციური ძალების... (ამ დროს გაისმის სრულა ულმერთობის... მოისმის სიმღერა: ძირს ღმერთები, ძირს ბერები! ღმერთები შიშისაგან მუხლებზე ეცემიან).

ფარდა

პეჩალინი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სასაფლაოზე. მღვდელი და ფოფოდია

გლეხი და ექიმი

გლეხი: რა უსინდისონი ყოფილან ი შენი ქალაქელი ამხანაგები.

ექიმი: ვინ ამხანაგები, კაცო, რას ამბობ.

გლეხი: ვითომ არ იცი: ექიმები!

ექიმი: რა იყო, რა დაგიშავეს.,

გლეხი: შენ ხომ იცი, რომ ამას წინათ ცალი ფეხი დამიშავდა.

ექიმი: ჰო, მერე?

გლეხი: ჰო-და, ქალაქელმა ექიმმა ამ დაზიანებულ ცალი ფეხის მოჭრაში ორასი მანეთი გამომართვა.

ექიმი: ახია შენზე: ჩემთან რომ მოსულიყავი, ორას მანეთად ორივე ფეხს მოგჭრიდი.

ცოლქმრობის პირობა

— ი..ი, ჩემო სანდრო, რა გი.. რა: აფრიკაში და გარდეიაში...

— მოიცა სად არის ეგ ქვეყანა?

— სახარაში.

— სახარა სადღაა?

— ეეჰ, როგორ განიშნო აბა...

— ჰო, კარგი, სთქვი რაც გინდოდა.

— აფრიკაში და გარდეიაში ქალი ისე არ გათხოვდება, თუ საქმროს შემდეგი პირობით არ შეეკრა: 1. არ დალიოს ღვინო, 2. არ მოსწიოს პაპიროსი და 3. არ უღალატოს ცოლს.

— რომ არ შეასრულოს ქმარმა?

— მეორე დღესვე გაეყრება.

— ჰმ! კარგი ამბავი ყოფილა, თქვენმა მზემ: ის ქალები რომ ჩვენში იყვნენ, ცოლიანი მამაკაცი სანთლით საძებნელი იქნებოდა.

უჩინარი.

ერთიც შუაზე გავაწკაპუნოთ

ეს იყო ძველათ მთიულეთის სოფელში.

— უფალო არქიელო, ჩვენი მღვდელი ვერ სწირავს კარგათ, იმას ღვდლობის არა სცხია რა. გამოდის ხოლმე მთვრალი და ბუტბუტებს რაღაცას! — წარსდგა წინ დელეგაციის მეთაური, სოფელმა რომ გამოგზავნა ტფილისში, და უთხრა, მოწიწებით ემთხვია ხელზე არქიელს მოხუცი გლეხი, რა მან პირჯვარი გადასახა და ხელი გაუწოდა.

— როგორ თუ არ ვარგა! მე ვაკურთხე, მე დავნიშნე იქ და...—აილეწა არქიელი, გაუწყრა დელეგაციას.

მათ კი გაუწყრა, მაგრამ ჩაისვა წვერზე ხელი, გაახსენდა თავის მეკარე სემინარიაში რომ ყავდა ნიკოლა, მერე მსახური გოგო გაიანე, რომელთანაც „რაღაც“ მოუხდა,— მიაახლოვა ნიკოლას, აკურთხა მღვდლათ და დანიშნა შორეულ სოფელში; ნიკოლა განა ისე ჩამოვიდოდა როდისმე, რომ ძღვენით გატენილი ხურჯინი არ მიერთვა „მამა“ არქიელისათვის!

რა უყოთ რომ მღვდლობისა, სულაც არაფერი ეცხო ნიკოლას, მოენატრა გაიანეს ნახვაც და უთხრა მოსულთ:

— კარგი, მე თვით ამოვალ იქ ამ დღეებში, რევიზიაზე და თუ მართლა არ ვარგა, სხვას დაგინიშნავთ.

დელეგაცია გახარებული დაბრუნდა სოფელში იმ იმედით, რომ მოიშორებდენ ლოთს, მექრთამეს, უვიცს ნიკოლას.

— ნეტა შენა, დედაკაცო, ვიდრე უფალი არქიელი მწყალობს, რას დამაკლებენ ეს ტეტიები! — ხშირად მიუგებდა ნიკოლა ფოფოდიას, როცა ის ეჭვს გამოსთქვამდა ხოლმე.

— მრევლში შენზე უკმაყოფილებაა და...

არქიელი ავიდა სოფელში. დატრიალდა ნიკოლა. მიეგება გაიანე. გაიშალა სუფრა.

— ჰმ! — მსუნაგათ გადახედა არქიელმა გაიანეს, მასთან გოგოთ რომ იყო, მაშინ, ჭნაკა, გამხდარი, ეხლა ჩასუქებული, ლოყებ-დაბრაწული, გავა მსხვილი...

ნიკოლა დიაკვნის შესატყობინებლად რომ წავიდა და დაბრუნდა, ვერ მიხვდა, თუ რატომ ილიმებოდა არქიელი, თითიკ წვერზე რატომ ისვამდა ხელს, გაიანე რატომ იყო აწითლებული და პირს არიდებდა...

— უფალო არქიელო, შენც ხომ იცი და მეც ვიცი, რომ ხუცობა არ ვიცი, და...—გადასძახა ნიკოლამ ტრაპეზიდან გალობით, რა მეორე დღეს წირვა დააყენა, სოფელი შეიკრიბა, არქიელი დაესწრო სარევიზიოთ...

— გაკურთხოს უფალმა! — მიუგო ჩუმად არქიელმა.

— სამი ქოთანი ფული მაქვს: ერთი შენ, ერთი მე, ერთიც შუაზე გავაწკაპუნოთ!— დაათავა ნიკოლამ, გალობაში მოხერხებულად გაატარა ეს სიტყვები.

არქიელს სახე გაუბრწყინდა. მერე მოილუშა და მიუბრუნდა დამსწრეთ.

— ძალიან კარგათ სწირავს, როგორ ბედავთ ჩივილს ღვთის მსახურზე!?

— ასე კარგათ არასდროს უწირია, ალბად თქვენი რიდით...—ამის მეტი რაღა უნდა ეთქვა იმავე მოხუც გლეხს, მაშინ უფრო მიხვდა სასულიერო წოდების პირთა თაღლითობას.

— : —

გავიდა დრო, მთიულეთსაც მოეფინა განათლების სხივები. ამ ნაეკლესიარს ეხლ კლუბი ამშვენებს და თქმულებას, რომელსაც იგივე გლეხი, ეხლა ღრმად მოხუცებული, ხშირად მოიგონებს ხოლმე, სიცილით ხოცავს ხალხს და სოფლის ახალგაზრდობა. რომელიმე საეკლესიო დღეობის დროს გასცენიურებენ ხოლმე ამ ამბავს, ჩაიცვამენ ნიკოლას ოლარს და საცეცხლურს უქნევენ ქალებს იმავე სიტყვებით.

— ერთიც შუაზე გავაწკაპუნოთ!..

ტარზან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რ ა დ ი ო

ულაპი

სამტრედია. ამ ჩვენს სანდრო კ-პალეიშვილს როცა მოხვდა ფული ხელში,— აიღო და უცაბედად ქე გადასცდა მას მუცელში. სულ ხუთასი მანეთია, (თანხა მცირე, უმნიშვნელო)... ლადო დროზე მოეშველა, და დალიეს სადღეგრძელო, და მშვიდობით მოინელა, არ შეემთხვა მას ხიფათი. (სულ ადვილად მოინელებს, თუ კაცს კი აქვს მარიფათი).

ჭიჭე.

ჭჭკუაზე მოსვლა

ამაღლება (გურია). ამ ჩვენს ხუცესს ამშვენებდა ჯვარი, თმა და დიდი „უსი“. მაგრამ გუშინ მოიწვია გასაკრეჭად კოსტა რუსი, (რადგან მიხვდა— მისი ლოცვა იყო ფუჭი და ამაო). გაგვიკრიჭა, გაგვიპარსა კოსტამ მალე ჩვენ მამაო.

„აფრიკელი ცეცე“.

„დაწინაურება“

სოფ. ზედა-რგანი (ჭიათურა). უწინ ჰყიდდა კონტრაბანდას, (ეკუთვნოდა ასეთ ბანდას); ბათომსა და ტფილისს შორის მას გაბმული ჰქონდა ძაფი...
სამტრედიის ვარიებსაც გაადინა პლომბად ქაფი.
ცხვრების დუმაც არ მიიკლო —
'თიდან ბარში ჩამოდენა...
მაგრამ ბოლოს რომ გააგდო სამი ეტრი გრძელი ენა,— შეძვრა **კოლა რგიმლიძე** კომუნისტურ პარტიაში და მანდატი დღეს ამაყად უჭირავს იღლიაში.

კოცოფურელი.

ორი ამბავი

დუშეთი. ჩვენს თეატრში ინტრიგაა. ფაცი არის მსახიობი. მის საქციელს რომ გაუძლო, უნდა იყოთ თქვენ იობი. ამას წინად როცა დათვრა, გაგვილახა დავითაო: „რაც მოგივა დავითაო, ყველა შენი თავითაო“.

იქიდანვე. ყოფილ დიაკვნებს, მღვდლებს, ვაჭრებს ვეძებდი, დაკარგულიყო. კოოპერატივში შევედი, ყველა იქ შემალულიყო.

ნიშადური.

დვაბზუ (ოზურგეთი). კოოპერატივი რასაც მიიღებს, კარგს ყოველივეს ნოქარი იღებს.
— შაქარი, შალი, კალოში, ტილო, თქვენ წაიღეთო, ჩემო ცოლშვილო!
მისი მეუღლე მუდამ დახლშია და რაც მას მოსწონს, მიაქვს სახლშია.
ისმის მიმოთქმა და საყვედური, მაგრამ არავინ ათხოვა ყური. მას მფარველი ჰყავს აქ ბარე ექვსი; (მათში პირველი არის ალექსი. ნოქარს მაგარი აქვს თვისი ფრონტი... ეს გმირი გახლავთ —კალისტო ღლონტი.

დეში.

ს ი ზ მ ა რ - ც ხ ა დ ი

გ ა წ მ ე ნ დ ი ლ ი

მამა ისიდორე მოწყენილათ შეუდგა სააღდგომო წირვის დაწყებას.

ან რა ქონდა გასახარი?

აქამდი ეკლესიაში ორი დედაბერი მაინც დადიოდა, ახლა კი ისინიც აღარ სჩანდენ.

—უ-ფ-ა-ლ-ო-ო შ ე ე გვწყალეე..—მტირალის კილოთი გალობდა დიაკონი.

ამ დროს ეკლესიაში ბეღურა შემოფრინდა; პაცხოვრის ხატის წინ დადგმულ შანდალზე დასკუპდა და ნისკარტით კურტუმოს კანის ჩიჩქნა დაიწყო.

— აქში, აქში!—მიაყვირა „უსირცხვილო“ ბეღურას დიაკონმა.

ბეღურა არხეინათ იჯდა და კურტუმოს ჩიჩქნას განაგრძობდა.

— აქში, აქში!

საპასუხოთ ბეღურა გასწორდა, კურტუმო ამართა, და შანდალზე მოთეთრო სითხე გადაღვარა.

— აქში,—აქში! შე ბილწო! უსირცხვო! ბინძურო! აქში, შენი მამისული, შე პატრონსაკვდავო! ძაღლის გაგდებულო! აქში შენი... გაბრაზდა დიაკონი, და ის იყო უნდა მოექნია ლოცვანი ურჩ ბეღურას ზურგზედ დასარტყმელათ, მაგრამ ამ დროს ტრაპეზიდან ხუცესი გამოვიდა.

— დამშვიდდი სილიბისტრო, რამ გადაგრია კაცო? გაგიგონია წმინდა საკურთხეველში აგრე გინება? დაამასქნა, კაცო სხვა ხომ არაფერი უქნია? რა უყოთ! თეთრი სითხეა,—სანთელი ეგონებათ! მუქთი მაინც არის! —დაამშვიდა ხუცესმა.

ცოდვაგაწმენდილი ბეღურა არხეინად გამოფრინდა და მინდორ-ველს მიაშურა.

ანტი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ვის გაგიონიათ დრამტურგ გ. ერისთავის პიესა „დავა“ და მისი გმირი თარჯიმანი? ალბად ყველამ იცით? თუ ვინმემ არ იცით, ან დაგავიწყდათ ამ თარჯიმანის „ნათარჯიმანები“, მაშინ შეიარეთ პუშკინის ქუჩაზე კანტორა **„თარჯიმანში“**. მიიტანეთ ათიოდე სიტყვა გადასათარგმნათ, ფულიც წინდაწინ მიეცით, და თქვენ დარწმუნდებით მიღებულ თარგმნის მიხედვით, რომ კანტორა „თარჯიმანის“ თარჯიმანები არაფერით ჩამოუვარდებიან გ. ერისთავის სასაცილო გმირს.

აი „თარჯიმანის“ სურნელოვანი თარგმანი, რომელიც ამშვენებს სახოპერის ბაღში მოთავსებულ გამოფენა— პანორამის კედლებს.

1) Кремация совершается по любому религиозному культу, или без обрядов.

თარჯიმანი ასე თარგმნის:

„კრემაცია შეიძლება შესრულდეს ყოველგვარ სარწმუნოებრივ კულტის მიხელვითან, სრულიად ჩვეულებების გარეშე!“

დაანებე, მკითხველო, თავი ამის გარჩევას. ვნახოთ ქვევით.

2) Ввод гроба с покойником в кремационную печь.

„მიცვალებულის კუბოს კრემატიულ ღუმელში შედგმა“.

გამოდის ამ შესანიშნავ თარგმანით, რომ სწვავენ მიცვალებულის კუბოს, ხოლო მიცვალებულს რას უშვებიან, ალახმა იცის. შემდეგ:

3) Глазок для наблюдения за горящим трупом.

„სხეულის დაწვის საყურადღებო საჭვრეტი“. —(ყოჩაღ!)

შემდეგ:

4) Образцы художественных урн.

„ურნათა მხატვრული ნიმუშები“. კიდევ:

5) Внутренний вид второго колумбария с хранящимися художеств. урнами.

„2-რე კოლუმბარიის შინაგანი ხედვა ხელოვნური ურნებით“.

6) Внутренний вид кремационного зала.

„კრემატორიუმის დარბაზის შიგნითა ხედი“.

7) Момент прибытия гроба.

„მიცვალებულის გასვენების მომენტი“.

8) Гроб на механизме перед вводом в кремационную печь.

„კუბო მოწყობილობაზე კრემატორიის ღუმელში შედგომის წინ“.

და, ბოლოს, ასეთი ქართული: „შინახვას“ მაგიერად — **„შეწახვა“**, **„ცოფის“**— მაგიერ— **„ცოთი“**, **„ჭირის“**— **„ჩირი“**, (თუმცა გორის ხილის სახმობ ქარხანაში გაკეთებულ ჩირს არც მთარგმნელი დამიწუნებს) —**„ჭლექის“** მაგივრად — **„ჩლექი“** და სხვა.

მთარგმნელს ქართული სიტყვებიც შემოლევია (ალბად მის ლექსიკონს გვერდები თუ აკლდა) თარგმნის დროს, ერთი მაგრად დაუმთქნარებია, სიმწრის ოფლი მოუწმენდია და რუსული სიტყვა ქართულად უთარგმნია... უკაცრავად... დაუწერია— „ვალიერის ლაგირი“, „კრასინის კამანდა“... ვოსო-რერა-ვარადა... და ასე შემდეგ.

იხილა რა ტარტაროზმა ასეთი მარგალიტი თარგმანი, დაადგინა: გადაეცეს თარგმანი ტარტაროზის უფსკერო გოდორს, ხოლო თვით კანტორა „თარჯიმანი“ მისი თარჯიმანებით ტარტაროზის კრემატორიუმს... სასტიკი იზოლიაციით.

მეფისტოფელი.

გლეხის სიმღერა

ოუ, ლალე, ლალეო,
ბანი მითხარ მალეო;
კოლექტივის წევრი ვარ,
მე მას ვენაცვალეო.
მე არ მინდა ორლობე,
საზღვარი და თხრილები;
ვისაც უნდა მას ქონდეს,
მე არ შევეცილები.
კოლექტივის წევრებო:
პეტრე, პავლე, ილია,
უნდა გითხრათ მეგობრებო,
ერთი რამ ნამდვილია,
კოლექტივში შემოსულან
კულაკები ნელაო;
ამისათვის საჭიროა,
ფრთხილათ ვიყოთ ყველაო
ოუ, ლალე, ლალეო,
ბანი მითხარ მალეო;
კოლექტივის წევრებო,
მე თქვენ გენაცვალეო.

შურდული.

ეხლახან გაერთიანებულ რკ. გზის სხვადასხვა დარგის კანტორაში თანამშრომლები ან. ჭანკვეტაძე და ან. ბორისოვა ლაწლანდარობაში ატარებენ სამუშაო საათებს.

ლიაპისი.

ან. ჭანკვეტაძე: ჩემი ენის სიგრძე კოვერკოტი რომ მქონდეს, კოსტიუმს შევიკერავდი.

ან. ბორისოვა: — საქუდეც მოგრჩებოდა... სამი მეტრი არ დასჭირდებოდა კოსტიუმს.

შემდეგი ნომერი

სპეციალური--ნომერი

ქუთაისის

ფარცხი-მარცხი

ალმასკომის მოწმობა, თუ სიცოცხლის მოსპობა

მოწმობა

ამის წარმომდგენი მოქ. აბროსი დიანოსიძე კოპალეიშვილი არის მცხოვრები სოფელ ეწრის ქუთაისის ოლქის რომელსაც უფლება აქვს იმოგზაუროს და იცხოვროს საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის ყველა ქალაქებში და სოფლებში დღეის რიცხვიდან 1930 წ. 22/III განმავლობაში თერთმეტ ცხრაას ოც და თერთმეტი წლის 22 მარტამდე, რასაც ვამოწმებ.

სოფლის საბჭოს თავმჯდომარე: ნ. [illegible]
მდივანი: [illegible]

ამის წარმომდგენი მოქ. აბროსი დიანოსიძე კოპალეიშვილი არის მცხოვრები სოფელ ეწრის, ქუთაისის ოლქის, რომელსაც უფლება აქვს მოგზაუროს და იცხოვროს საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის ყველა ქალაქებში და სოფლებში დღეის რიცხვიდან 1930 წ. 22 მარტიდან, განმავლობაში ათას ცხრაას ოცდა თერთმეტი წლის „22" მარტამდე, რასაც ვამოწმებ:

სოფლის საბჭოს თავმჯდომარე: (ხელისმოწერა).
მდივანი: (ხელისმოწერა).

ვეკითხებით ეწრის ალმასკომის თავმჯდომარეს:

— რას უპირებთ მოქ. კოპალეიშვილს 1931 წლის 22 მარტის შემდეგ?

— გაუგრძელებთ თუ არა ამ ვადის შემდეგ ცხოვრების უფლებას?

— 1931 წლის 22 მარტის შემდეგ აქვს თუ არა უფლება მოქ. კოპალეიშვილს იცხოვროს საქართველოს გარეშე მაინც?

— როგორ გავიგოთ გამოთქმა: **„მცხოვრები სოფელს ეწრის, ქუთაისის ოლქის, რომელსაც უფლება აქვს"...** და სხვა, — ვის აქვს უფლება: ქუთაისის ოლქს თუ მოქალაქე კოპალეიშვილს?

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატს ევალება მეტი ყურადღება მიაქციოს სოფლის ალმასკომების თავმჯდომარეების მიერ მცხოვრებთათვის ცხოვრება-სიცოცხლის კანონიერ განაწილებას.

ალმასკომის თავმჯდომარემ, შეარჩია არე-მარე

საგურამოს ალმასკომის თავმჯდომარე ვერ ნახულობს განსხვავებას უწინდელ მამასახლისსა და ეხლანდელ ალმასკომის თავმჯდომარეს შორის.

კიდევ მეტი!

— პროლეტარიატის დიქტატურის დროს საჭიროა მაგარი ხელი! — ამბობს ის და, მართლაც, ისე მაგრად არტყამს მაგიდაზე ხელს გლეხების დასაშინებლად, რომ:

ყველას შიშით აცახცახებს,
შეირყევა არე-მარე...
ქალთა ტრფობის დარდისაგან
ხშირად თვრება თავმჯდომარე. (ფერია).

— სოციალისტურ მშენებლობის დრო, — ამბობს თავმჯდომარე, — ჩვენ უნდა გამოვიყენოთ სპეცები, თუ გინდ ეს უკანასკნელნი არ იყვნენ ჩვენი მომხრენი! — ამბობს და... ამა წლის 14 იანვარს მის მიერ იწერება მოწმობა № 56:

„ყველა სოფლის საბჭოს წევრებს:

ამასთანავე ერთად გაცნობებთ, რომ მოქ. მიხეილ მანდარია არქიმანდრიტს ევალება აღწეროს ისეთი პირები, ვინც არის 18 წლის ზევით. ამიტომ გევალებათ გაუწიოთ ყოველგვარი დახმარება აღწერის დროს. (დაცულია მართლწერა)

საგურამოს სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე
პ. (ავლე) ყარმაზანაშვილი.
მდივანი: **ნ. კინწურაშვილი.**

როდესაც ამის შესახებ ზოგიერთებმა საყვედური განაცხადეს, თავმჯდომარემ დაამშვიდა ისინი: — უწინ ეხლანდელ „ზაქსის" ფუნქციებს ეკლესია აწარმოებდა. ჩვენი არქიმანდრიტი მიხეილ სპეცია ამ საქმეში, ხოლო ამხ. ლენინი ამბობდა, რომ — ჩვენ სპეცები უნდა გამოვიყენოთო.

მიხეილ კი დადის სოფლად და ქადაგობს თავისებურად

წერილი შვილთან

(დიდი-ჯიხაიში)

მივიღე შენი წერილი, შვილო ანდრია, და იმდენ საყვედურებს იწერები, რომ დედაშენი აღარაა ჯავრით;

წერილები გამოგიგზავნეთო... რა ვიცი, ჩვენ არც ერთი არ მიგვიღია, დეიქცა იასონ მესხის ოჯახი, ყოველთვის კარგავს წერილებს; ბინა ფოსტაში აქ და მისი ბავშები რაგვარც უნდათ ისე ათამაშებენ ამ წერილებს... აგი უკანასკნელი შენი წერილი შვილო მისი პატარე ბალანას ჩიტათ გაკეთებია (ქარ იციენ ბალნებმა ქაღალდისგან ჩიტის გაკეთება!); გოუფრინა ჩემდა საილბალოდ და კელუნ ჩვენს ეზოში ჩამოუგდია ქარს. დედა შენს ენახა ბოსტანში და ვიცანით შენი ხელწერა. ანდრია, იცოდე, ბიჭო, აწი თუ ვინმე წამევიდეს, იმას გამოატანე, თვარა ტყვილა არ დეიხარჯო ფოსტით, მაინც ვერ მივიღებ.

ბიჭო, ანდრია, კერძო სამიკიტნოები ყველანი დაკეტენ აქანე და აი ჩვენი კლასების უჩიტლები აქვსენტიეს და კოლიეს მეთაურობით ხარხაგამომშრალი დაიარებიენ ქუჩაში, მარა კონტრაბანდათ მაინც შოულობენ საცხა-საცხა. ისეთ დუქანს ვერ ნახავ — კარტს და ნარდს არ თამაშობდენ, იყრიენ თავს სად არ გინდა, და ჩითავენ დილამდი...

ვქილამ ჩვენმა თავმჯდომარემ იცის აი ამბავი, მარა ქია წაყრუებული...

მეტი რა მოგწერო, შვილო, თუ მიიცლი და ჩამოხვალ, კაია, გვენატრება შენი ნახვა.

გწერს მამა შენი.

ბრაგუნა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დ ა ი თ ა ნ ხ მ ა

მომქმედნი.
მარიკო
ზალიკო

მარიკო (მოსდევს. ტაბიოდებულ)—კაცო, ახლა არ მეტყვი რა ამბავია?

ზალიკო. — **რა** უნდა გითხრა, დედაკაცო? რამ გადარია ე ვერანა ეს.

მარ. — ისა, რომა ი საბჭოს კაცი და ი გლეხები რას გველაპარაკებოდნენ წეღანა, ცალკე რომ გაგიძახეს?

ზალ.— ახლა რომ არ გაიგო, ბუტელი წაგიხდება, შენმა აშენებამა, შენ რომ ტყუპ-ტყუპი იცი.

მარ.—აი, მეხი კი დაგაყარე, მითხარი მეთქი, არ გესმის კაცო?

ზალ.—რას ჩამაცივდა, რა ვქნა, რა უნდა გითხრა, დედაკაცო.

მარ.—ი საბჭოსკაცი და ი გლეხები რას გეტეტეტუნებოდენ მეთქი. არ იტყვი, კაცო, რა შავმა ჭირმა შეგიკრა ე კრიჭა?

ზალ.—გითხრა.... კარგი გეტყვი... იმას მელაპარაკნენ, რომა... ესაო ასეო...

მარ.—რა ვქნა... რა ბრ-მრ... რასა ლულლულებ, კაცო, დამენჯდი, თუ ენა მუცელში ჩაგივარდა.. (აცივდება) მითხარი მეთქი, მითხარი!

ზალ.—აბა, როგორ უნდა გითხრა, შვილოსა, განა დედაკაცთან ითქმის რამე. გინდა ერთი დედაკაცისათვის გითქვამს, გინდა მთელი ქვეყანა შეეიყრია.

მარ.—აი, მეხი კი დაგაყარე მაგ პოხრუა თავზედა.

ზალ.—ისე შველა ამასა ჰქონდეს (გულზე ხელს იცემს) სწორედა ნამდვილი ტელეფრაფია ხართ, თქვე ოჯახ-დაქცეულებო თქვენა. არა, ე დალოცვილი ჩვენი მთავრობა რომ ხარჯსა შვრება და ამოდენა ტელეფრაფის ბოძებს ურჭობს, ისა არა ჯობიან თქვენ ჩამოგარიგოთ, ჩაგამწკრივონ ი ბოძების მაგვრადა. თქვენ უფრო მალე არ გადასცემთ ტყუილსაცა და მართალსაცა!?

მარ.—ვერ უყურებთ ამ გულმკვდარი შვილსა, რეებს მეუბნება.

ზალ.—პირძალი ვიყო, თუ ტყუილს ვამბობდე.

მარ.—მაშ არ მეუბნები არა. ძალიან კარგი. ვაი ჩემი ბრალიცა შენ ხელში. (ტირის) ვითომ შენცა ქმარი ხარ, აი ქარი კი გაგიდგა მაგ გვერდებში, კარგი რამ შენა ხარ.

ზალ.—კარგი, გეტყვი, მაგრამა თუ დავიდარაბა აგიტეხა, ვაი შენი ბრალი.

მარ.—ქაა და განა რა არის ისეთი?

ზალ. ის არის, რომა ი საბჭოს კაცმა გვითხრა, რატომაო კოლეხტიას არ შეჰკრამთო. ვერ გაიგეთო, რომა მთელი სოფლები კოლეხტიაში შედიანო. საწყალი, ღარიბი ხალხი ხართო, თქვენთვის სწორედ მისწრება იქნებაო.

მარ.—მერე და თქვენ რა უთხარით?

ზალ.—რა უნდა გვეთქვა. სწორედ ჩვენთანა საწყალი ხალხის გამაბედნიერებელი ყოფილა ე კოლეხტია. ისე კარგა აგვიხნა და დაგვარიგა, რომა მოგვეწონა და დავთანხმდით.

მარ.—რაზე დათანხმდი კაცო?!

ზალ.—კოლეხტიაში შევდივარ!

მარ.—უი, უი, დამიდგეს თვალები!

ზალ.—უი შენ და ზურნა! შე ვერანა შენა! ე პარაოზის ბუშტუკივით რო გაჰკივი, ჯერ გაიგონე და, მერე გინდა, ქვა იხალე თავში. თუ კი იმოდენა ხალხი შედის, ჩვენ რაღა ნაჩალიკები ვართ?!

მარ.—შე მზე-დასაბნელებელო შენა! იმ დღესა ლაფი-ტოპიანთ მიხა ლაპარაკობდა, რომა მაგისთანა უბედრება გლეხუი კაცი-თვინა არაფერი არ იქნებაო. სუ ყველაფერს ჩამოგართმევენ, საკუთარი აღარაფერი არ გექნებათო. არა, კარგი რომ იყოს, ის შენზე წინ არ ჩაეწერებოდა? ის შენზე უფრო ჭკვიანი და შენზე უფრო შეძლებული არ არის?

ზალ.—ჰოო და, სწორედ ეგ არის საქმე, რომ ძალიანაც შეძლებულია და რა თქმა უნდა არ ჩაეწერება. ისა კულაყია, და წინაალმდეგი იქნება, მაგრამ ჩვენ რასა ვზარალობთ. არაფერსა.

მარ.—არა, არა, სწორედ რალაც უბედურებაა შენს თავსა, ნამდვილადა თავში დაკრული ხარ.

ზალ.—თავში დაკრული შენა ხარ, რომა კაკკაკივით დახტიხარ. შენმა გატიალებამა ხოდაბუნები და ჯოგები რა დაგვეკარგოს. მთელი ჩვენი სიცოცხლე გაჭირვებაში ივლით, ჩვენი დამხმარე არც ღმერთი არის და არც კაცი, ამაზე უარესი რაღა დაგვემართება. კოლეხტიაში კი უსათუოდა კარგად იქნება ჩვენი საქმე.

მარ.—აქვე რომ ჩამაქვაო. მაინც არა მჯერა, არა მჯერა და არა მჯერა. (ხელებს ასავსავებს).

ზალ.—ახლა რო ტანციოს, რას ტანციობ, ჰაი, რომ დაგაჯერო!?

მარ.—ვერა, ვერა, და ვერა-მეთქი!

ზალ.—გეუბნები, დაგაჯერებ მეთქი.

მარ.—ვერა და ვერა მეთქი.

ზალ.—ჰო და ჰო მეთქი!

მარ.—ვერა და ვერა მეთქი.

ზალ.—დაიცა, დაიცა ე დაქოქილი პარახოტივით ნუ კი დარბიხარ, ჯერ ყური დამიგდე.

მარ.—აჰა, ჯანი გაგვარდეს, დაგიგდებ.

ზალ.—ჯერ ერთი რომა აგერ თესვის დრო კარზედ არის მომდგარი და ჩვენ კი სათესლე ხორბალი საკმაოდ არა გვაქვს და რო გვქონდეს კიდეცა დათესვასა მაგარი ზურგი სჭირდება, ი მიწასა კარგი მოხვნა უნდა.

მარ.—უნდა და მოვხნავთ კიდეკა...

ზალ—რითი, აი ადამი ქმის გუთნითა, ერთ ჩატარებაზე რომა მჭადივით ემსვრევა პირი.

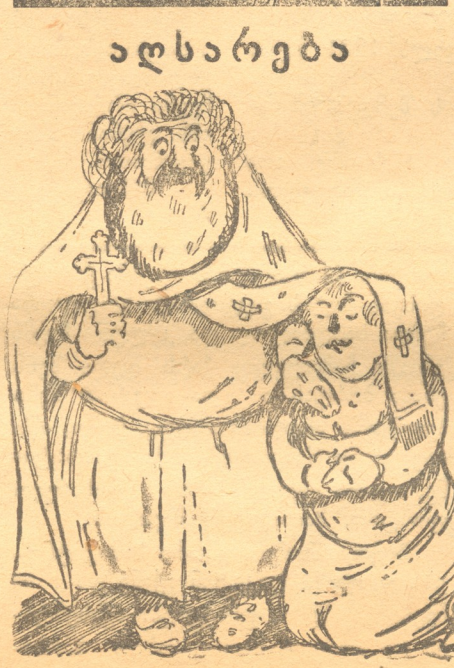

ალსარება

მერე კიდენა ხარები არ გინდა? შენ გასწევ ულელსა?

მარ.—მე რათა,—ველარ ვიქირავებთ?!

ზალ. —„ვიქირავებთ“. ბარშანდელი ამბავი დაგავიწყდება? ვიქირავეთ და ი კულაყის ვალიდან ველარ ამოვედით,—იმი ბრალია, რომ სათესლე ხორბალი გვაკლია.

მარ.—ეგ კი მართალია, მაგრამა...

ზალ.—ხომ მართალია არა... ჰო და აბა კიდეც დამიგდე ყური.

მარ.—აკი გიგდებ ყურსა, რა ვქნა...

ზალ.—ი კოლექტივში კი ჩვენა იმდენი დარდი და ვარამი აღარ გვექნება,—იქა ყველანი ერთნაირადა და ერთ ზომაზედა მუშაობენ და ცხოვრების ჰაპანსაცა ერთნაირადა სწევენ. ზედაცა თუ რომელიმე წევრი ავად გახდება, კოლეხტია იმუშავებს იმითვინა..

მარ.—იცი, ლამის მომეწონოს განა...

ზალ.—როგორ არ მოგეწონება, რომა... არ გახსოვს ბარშანწინა ციებ-ცხელება რომ დამემართა და ხელს ველარ ვანძრევდი... გაგვიმართა ვინმემ ხელი? ი მაშინდელი ვალებიდან დღესაც ვერ ამოვსულვართ.

მარ.—ღვთის წინაშე ეგეც კი მართალია, მაგრამ...

ზალ.—ესეც მართალია, არა... ისიც ხომ მართალია, რომა კოლეხტიებსა მთავრობა ეხმარება ფულითაცა, სათესლეთიცა, იარაღებითა და მაშინებითაცა, სწავლა-განათლებითაც...

მარ.—იცი, ეგეც მართალია ღვთის წინაშე.

ზალ.—ჰო და ისიც მართალია, რომა მთავრობაი ნასწავლ ხალხს უგზავნის კოლეხტიებსა, რომა აუხსნას და ასწავლოს, თუ როგორ მოუარონ მამულებსა, როგორ მოხნან, როგორ დათესონ და კიდეც ვინ იცის — რა.

მარ.—ღვთის წინაშე ეგეც მართალია, მაგრამ...

ზალ. —აბა, ე „მაგრამ“ რაღა საჭიროა... მართალი როგორ არ არის, ჩემო მარიკო, რომა ი დალოცვილი ტრახტორი რომ ატრახტრახდება, თვალის დახამხამებაზედა სულ ბდღვრიას გააყრეინებს სახნავ მიწასა, მოიხედავ და რამდენიმე დესეტინა უკვე მოხნულია... ეეე, ი ტრახტორისთანა ტყუილია.

მარ.—ე ტრახტორი რაღაა, რა ვქნა?

ზალ.—აი, მიწის სახნავი ავტონობილი. მიწას რომ ძირიან-ფესვიანად აბრუნებს. სწორედ ის არი...

მარ. --ღვთის წინაშე ეგეც კარგი ყოფილა გახა.

ზალ.—კარგი როგორ არ არის, რა ვქნა... რო დაიწყებს ტრახ-ტრახ-ტრახ-ტრახ... მერე მოჰყვება ბრახ-ბრახ-ბრახ-ბრახ, ისე ტრახ-ტრახებს და ბრახ—ბრახებს, რომა გეგონება ცა და დედამიწა შეინძრაო...

მარ.—დასწყევლოს ღმერთმა, იცი, მეც მომწონს, განა.—შენა ისე მოშაქრული ენითა და ჩაგონებით მელაპარაკები, რომა ლამის ეხლავე დავთანხმდე და სიხარულისაგან ლეკური ჩამოუარო.

ზალ.—აკი გითხარი დაგაჯერებ მეთქი. აბა ასე არა ჯობია, ი გიჟი მოზვერივით რომ დაფუნდრუკებდი წეღანა. მაშ თანახმა ხარ კოლექტივში შავიდეთ.

მარ.—შავიდეთ, შავიდეთ.

ზალ.—ოი, შენ კი გენაცვალე, შენა. მოიტა ხელი. გაუმარჯოს ახალ ცხოვრებასა და ჩვენ კოლეხტიასა. (ხელს აძლევენ).

მარ.—იეჰ, გაუმარჯოს. გაუმარჯოს!

ზალ.—მოდი, მოდი ერთი ლაზათიანად ჩამოუაროთ! დაუკა! (ცეკვავენ).

ფარდა

ვ. კოტელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაგექცეს ოჯახი... ჩემსავით გაგაგლახაოს ღმერთმა... გაგიწყდეს ცოლშვილი... ჯოჯოხეთში აუეფდეს შენი მიცვალებულთა სული.

— ღმერთმა გიკურთხოს მარჯვენი... გიცხონოს მიცვალებულთა სული.... გიცხონოს ცოლშვილი და ყოველივე სიკეთე მოგცეს.

გ ო დ ო რ ი

„ავსულს“ (სოფ. ღვიმევი, ჭიათურა). აკი გვქონდა „ტარტაროზში“ მოთავსებული თქვენი წერილი ბერმონაზონ დიომიდე ვაშაძის და ნინო ამაშუკლის შესახებ?! და თუ დიომიდე ამბობს:

სმა და ჭამას უკელი,
მიყვარს ამაშუკელი, — ტყვილად ნუ ამაღლის ნინო ამაშუკელს, თითქოს მის სიყვარულის გამო „უკლო ჭამა-სმას“. ეკლესია-მონასტერი ხალხმა გამოუკეტა, და, აი ეს არის მიზეზი — სმას და ჭამას რომ უკლო.

არც ის არის გასაკვირი, რასაც ნინო ამბობს:

დიომიდე ვაშაძე,
მართლაც მიყვარს „ვაშა“-ზე. — ეს ბუნების კანონია — მსგავსი მსგავსს ეძებს.

„უმუშევარს“ (აქვე). ჩვენ ეჭვი არ შეგვდის თქვენს უმუშევრობაში, თორემ რა დაგაწერინებდათ ამოდენა წერილს, თუმცაღა ასეთი დიდი წერილის დაწერა თავისთავად უმუშევრობა არ არის.

ჩვენ გამოგიგზავნით საფოსტო მარკას, და გაგვანთავისუფლეთ მამა თქვენთან თქვენი წერილის წაღებისაგან.

კი-კი-ლის (ჯურუყვეთი, გურია). სიამოვნებით დავბეჭდავდით თქვენს ლექსს:

სასადილო კოლექტივს
ჩვენს თემში აქვს გახსნილი.
რომ სიმართლე ითქვას
ნაგვით არის ავსილი, — მაგრამ ეს ჩვეულებრივი მოვლენაა და თანაც ძველი ამბავი.

რაც შეეხება იმას, რომ:

მოსადილეს მაგიდაზე
გამგე გვერდით მიუჯდება,
გაძღება და დაითვრება,
არაფერი არ უჯდება, — ეს ამბავიც ძველია და ჩვეულებრივი.

აი, ეხლა მივიღეთ თქვენი მეორე წერილი, რომელშიაც გვწერთ: **„ვინაიდან სასადილოს ეხლა ახალი გამგე ჰყავს, ნუ გაუშვებთ ჩემს უწინდელ წერილს, თორემ ახალ გამგეს თავის თავზე ეგონება“-ო.**

ამ განმარტების შემდეგ გაუგებრობას ადგილი აღარ ექნება. ხოლო წერილის ადგილები მაინც იბეჭდება; ეს უფრო ფხიზლად ამყოფებს ახალ გამგეს.

დუ-ბეშს (გამოჩინებულის თემი, ქუთ. ოლქი) გასწორების შემდეგ „დუ-ბეშიდან“ „დუ-იაქე“ დარჩა.

ბრალენას (სამტრედია) თუ ეხლა ვასო ჯიბლაძე ხმა მაღლა ასე მღერის:

არა მწამდა და არცა მწამს
მე ამათი კოლექტივი, —
სათავეში მაინც ჩავდექ,
გავაცურე როგორც ტივი... ალბად მის ხმამაღლა სიმღერას ყურს მოჰკრავს ადგილობრივი რომელიმე ორგანო და თავის გზას მიუჩენს მას.

ეწრელ კოდოს (სამტრედიის რაიონი). თქვენი ლექსი ასე იწყება:

გენაცვალე ტარტაროზო
შემოგევლე სულში.
მე მინდა რომ მოგეგებო
როგორც ღვინო ჭურში... შიშისაგან რომ თქვენი აღმასკომის თავმჯდომარე ნებას გაძლევს იცხოვროთ მხოლოდ 1931 წ. 22 მარტამდე (იხ. დღევანდელ ნომერში „ფარცხი-მარცხი“), არც შეგვეძლოთ უკეთესი ლექსი დაგვეწერათ.

სამხედრო თათბირი

საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ

მე-5 სტამბა, კომოს ქუჩა № 68. რედაქ. სარედ. კოლეგია, გაზ. „მუშას" გამოცემა მთავლ. № 1819.